

Bondeförbundets valprogram.

Sveriges folk skall i år ånyo gå till val af ledamöter i riksdagens andra kammare. Af utomordentligt stor betydelse är, att alla jordbrukets utöfvare i vårt land veta sin rätta plats i valstriden. Den jordbrukande befolkningen är landets kärna och märg. Men starka krafter äro i rörelse för att undergräfvå dess ekonomiska bestånd och genom splittring lamslå dess politiska kraft.

Bondeförbundet vill arbeta på att ena och samla alla jordbrukets utöfvare i ekonomiskt och politiskt hänseende. Det kämpar för jordbrukets likställighet med andra näringar, för lagbunden frihet på alla områden, för en sund ekonomisk och andlig utveckling och därmed för vårt fosterlands lyckliga framtid.

För första gången skola landets kvinnor deltaga i de politiska valen. Bondeförbundet hälsar landsbygdens röstberättigade kvinnor välkomna i det politiska arbetet. Bondeförbundet hoppas, att de skola veta sin plikt och sida vid sida med Bondeförbundets män gå fram till valurnorna för att stödja Bondeförbundets stora sak. Det gäller de hundratusentals jordbrukarehemmens ekonomiska bestånd. Det gäller äfven bevarandet af enkla och sparsamma seder, kärleken till arbetet i den svenska jorden, nykterhet och sedlig vandel.

I anslutning härtill och till Bondeförbundets grundprogram går Bondeförbundet till val på följande program:

1. Lag och ordning.

Lag och ordning äro sedan uråldriga tider grundvalarna för det svenska samhällets bestånd. En enig uppslutning under Bondeförbundets fana utgör den säkraste borgen för att så framgent kommer att förblifva.

2. Kristen tro och lifsåskådning.

Kristen tro och lifsåskådning skola bibehållas som grundval för vår folkuppfostran. Tre timmars kristendomsundervisning i såväl de högre som lägre läroanstalternas alla klasser bör blifva obligatorisk i alla kommuner. Yrkandet härpå under den gångna riksdagen föll på grund af motstånd från socialdemokraterna, understödda af en del liberaler.

3. Sparsamhetsfrågan. Byråkratien.

Bondeförbundet bekämpar till det yttersta slöseriet med offentliga medel. Den strängaste sparsamhet på alla områden är en af Bondeförbundets allra främsta uppgifter. Från de andra partiernas sida har sedan många år tillbaka vid valtiderna gifvits löfte om sparsamhet, men dessa löften hafva aldrig verkligt infriats.

Byråkratism och tjänstemannavälde ha af de olika regeringarna omhuldats. Bondeförbundet vill gå till storms mot detta skrifvardöme och denna, outhärdliga byråkrati. Ämbetsverken måste förenklas, öfverflödiga tjänstemannaposter indragas, statens affärsdrifvande verk skötas med verklig sakkunskap och kommittéväsendet starkt begränsas.

Den noggrannaste kontroll öfver användningen af allmänna medel påfordras. Bondeförbundet godkänner icke i detta hänseende den hittillsvarande regimen, hvori alla de gamla partierna äro medansvariga. En sådan riksskandal som t.ex. bränslekommissionen hade varit omöjlig, om vårt lands jordbrukare varit samlade i ett enigt och starkt politiskt parti.

4. Äganderätten.

Äganderätten är den säkraste grundvalen för trefnad och välstånd för vårt folk och för produktions framdrifvande. Bondeförbundet kämpar därför för bevarandet af den, svenske jordbrukarens äganderätt till sin jord.

Allt flera besuttna jordbruk böra skapas på äganderättens grund. Bondeförbundet är motståndare till det af

de liberala och socialdemokratiska partiernas representanter i kronolägenhetskommissionen och jordkommissionen godkända förslaget till "besittningsrätten" till jord.

5. Jordfrågor.

Den självständiga bondeklassen måste skyddas och stärkas. Sveriges jord skall bevaras i den verkligt jordbrukande befolkningens händer. Det stora finanskapitalet, industribolagen och en osund fastighetsspekulation förhindras genom verksam lagstiftning att slå under sig bondejorden och bondeskogarna. Högerpartiet har icke större intresse för denna stora fråga.

Genom en kraftig jordpolitik främjas den odlingsbara jordens läggande under kultur. Obehörigt igenläggande af odlad jord och i sådant syfte vidtagna afhysningar af arrendatorer förbjudas. En tryggare rättlig ställning beredes mindre arrendatorer och torpare.

Dessutom skall Bondeförbundet stödja bolagsarrendatorer, kronoarrendatorer, arrendatorer af ecklesiastik jord, fideikommissarrendatorer och med dessa likställda i deras sträfvan att friköpa sin arrenderade jord under full äganderätt, i alla de fall där sådant kan ske utan åsidosättande af andra berättigade intressen.

6. Landtarbetarefrågan.

Svårigheterna för jordbrukarna att erhålla för jordbrukets rätta skötsel nödig arbetskraft äro, trots den rådande arbetslösheten inom landet mångenstädes stora. Bondeförbundet vill motarbeta "landsbygdens affolkning", genom att bereda landtarbetarna förbättrade bostadsförhållande och lika löner som industriens arbetare. Själflklart är, att detta kan ske endast om jordbrukets ekonomiska bärkraft ökas.

För därtill dugliga jordbruksarbetare beredes möjlighet att, medan de ännu äro vid full arbetskraft, öfvergå till självständiga jordbrukare. Socialdemokraternas intresse för landtarbetarna kommer i strid med deras sträfvan att tillgodose industriarbetarnas intressen.

7. Jordbrukets kreditfråga.

I öfverensstämmelse med Bondeförbundets grundprogram vill Bondeförbundet arbeta på att landets jordbrukare frigöras från det stora finanskapitalet och från affärsbankerna. Jordbrukets sekundära fastighetskredit och driftskredit ordnas genom inrättandet af kreditanstalter hvari jordbrukarna själfva äro delägare och öfver hvilka de hafva ledningen samt där vinsten helt och hållet kommer jordbruket till godo. I sin kamp för denna programpunkt har Bondeförbundet rönt hårdt motstånd från olika håll.

8. Näringsfrågor.

Jordbruksnäringen måste skyddas, så att vårt lands själförsörjningsförmåga säkerställes. Vid riksdagens behandling i år af frågan om skydd för den animaliska jordbruksproduktionen var Bondeförbundet det enda parti, som enhälligt stod på jordbrukets bästa.

All annan lojal och samhällsgagnelig näringsverksamhet uppmuntras. Jordbrukets binäringar, såsom fiske, skogsbruk m.m. främjas. Handtverkets och andra mindre näringars kamp för en självständig existens underlättas.

I all näringspolitik iakttages grundsatsen om jämvikt mellan modernäringen och andra näringar. I den mån näringarna under den nuvarande kritiska tiden behöfva skyddas genom tullar eller andra åtgärder, kräver bondeförbundet jordbrukets fulla likställighet med industrien. Detta i motsats mot flere stadsliberaler och mot industrihögern, som vid årets riksdag, sedan yrkandet på ett timligt skydd för den animaliska jordbruksproduktionen afslagits, det oaktadt röstade för fördubblade tullar å landtbruksmaskiner, landtbruksredskap, byggnadsmiden och en mängd andra för jordbruket nödvändiga artiklar. Onödiga och skadliga bestämmelser om arbetstidens reglering undanröddas.

9. Socialiseringsplanerna och storfinansens.

Bondeförbundet håller på handels- och näringsfriheten som en af vårt folks dyrbaraste rättigheter. Genom storbanksväldet och trustväsendet, som utvecklats i skydd af de gamla partiernas politik, har denna näringsfrihet blifvit ett tomt ord, och landets näringslif håller nu på att fjättras i trust- och monopolväsendets bojar.

Bondeförbundet kräfvär, att näringslifvets frihet återställes genom motarbetande af storkapitalets öfvermakt. Endast därigenom kan de breda samhällslagrens ekonomiska utsugning förhindras.

Socialdemokraternas planer på "socialisering", som likaledes komme att undergräfvä näringsfriheten och lamslå den enskilda företagsamheten motarbetas af Bondeförbundet på det skarpaste.

10. Skattepolitiken.

De direkta skatternas tryck har under de hittillsvarande makthafvandenans styrelse blifvit olidligt hårdt. Bondeförbundet kräfvär jämte sparsamheten en sådan skattepolitik, att ett stopp sättes för skatteskrufven och att skatterna nedbringas.

Allt tydligare är socialdemokraternas af stadsliberaler och industrihöger understödda sträfvan att på den svenske bonden öfvervältra en allt större och större del af den samhälleliga skattebördan. Nedtyngd af skatter och skulder blef bonden på så sätt endast till namnet en fri man och bondeklassens motståndskraft tillintetgjord.

Bondeförbundet fordrar en rättvis fördelning af skattebördan och har i enlighet härmed motsatt sig den i föl genomdrifna s.k. kommunalskattereformen, enligt hvilken skatteförfattningarna och deklaraionsblanketterna blifvit så invecklade och tillkrånglade, att de knappast kunna riktigt följas och ifyllas, samt skatterna på jord och skog blifvit oskäligt höga.

Särskildt är den hårda dubbelbeskattningen af skog, som nu är införd, en följd af det nyssnämnda beslutet i kommunalskattefrågan samt af socialdemokraternas seger i år beträffande skogsaccisen.

Endast ett förstärkt bondeinflytande kan förhindra att det i framtiden blir ännu värre än det reden har blifvit.

11. Författningsfrågan.

De tre gamla partiernas ledningar äro gemensamt ansvariga för att det politiska utskyldsstreetet åren 1918 och 1919 utplånades ur vår författning.

Bondeförbundet har i år kräft och kommer att kräftva en sådan grundlagsändring, att personer, som själförvålladt och utan laga skäl brustit i skattebetalningens fullgörande, icke erhålla rösträtt. För närvarande finnas tiotusental sådana notoriska skatteskokare, som äga rösträtt.

12. Nykterhetsfrågan och folkhälsan.

Alla medborgare, som allvarligt sträfva för folkets väl, måste inse, att rusdryckerna äro en folkfiende, hvilken såväl genom lagstiftning som på andra vägar på det kraftigaste måste bekämpas. Bondeförbundet skall verka för att komma fram till allmän folknkykterhet. Nykterhetsverksamheten bör emellertid främjas för sin egen skull och icke utnyttjas för partipolitiska syften.

Den svenska folkstammen måste äfven i öfrigt skyddas mot rasförsämring. Motstånd bör resas mot alla för familjelifvet nedbrytande krafter. Ett energiskt arbete fordras för folkhälsans höjande. Invandringen till Sverige af undermåliga folkelement måste förhindras.

13. Försvarsfrågan.

I afvaktan på resultatet af försvarsrevisionens arbete motsätter sig Bondeförbundet ändringar i nu gällande

öfningstid för de värnpliktige. Bondeförbundet kommer att stödja förslag om inskränkning af militärväsendet, i den mån landets inre och yttre politiska förhållanden det medgifva.

14. Utrikespolitiken.

En i Bondeförbundet samlad bondebefolkning utgör den tryggaste garantien för att vårt land får behålla freden. Bondeförbundet kräver, jämsides med sin fredspolitik, en utrikespolitik i fast nationell riktning under utestängande utländska inflytelser.

Män och kvinnor af Sveriges jordbruksfolk, fram till valurnorna till kamp för dessa mål under Bondeförbundets fana!